

Un număr vechi 1 leu

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICA — FINANȚE

DIRECTOR : D. ALEXANDRESCO

PRIM-REDACTOR : I. N. CESĂRESCU

ABONAMENTUL

pe an 30 lei; 6 luni 16 lei; 3 luni 8 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Strălnăitatea : 40 lei pe an, 20 pe 6 luni

A P A R E

de două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCURESCI

6, Splaiul Brâncoveanu Voevod, 6

Vis-a-vis de Palatul Justiției

Domnii abonați ai „Curierului judiciar“ cari și au schimbat domiciliul cu ocazia Sf. Dumitru, 26 Octombrie cor., sunt rugați a ne avisa prin o carte poștală de noua d-ilor adresă pentru a putea primi regulat ziarul.

S U M A R

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ :

Curtea de apel din Iași, s. I: *Aristița Nicolau cu Elena Docan*, cu o Observație de d. D. Alexandresco.

Curtea de apel din Craiova, s. II: *Constantin C. Bălteanu cu Vasile Ștefănescu*.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

CURTEA DE APEL DIN IAȘI, Secția I

Audiența de la 28 Martie 1901

Președenția D-lui I. TH. BURADA, Prim-Președinte

Decisia civilă No. 43/901

Aristița Nicolau cu Elena Docan

Dotă.—Dotă imobiliară sub Codul Calimach.—Recunoașterea, prin foaia de zestre, deplină stăpânire și dispoziție a soțului.—Dacă soțul are în acest cas, dreptul la toate veniturile moșiei.—Datoriile existente și asigurate prin moșia zestrală în momentul efectuării căsătoriei.—Cine le plătește.—Dacă moștenitorul soțului poate cere restituirea plății acestei datorii făcute de soțul usufructuar.—Datoriile neimpuse prin foaia de zestre.—Plata lor de către soț.—Dreptul moștenitorilor soțului de a cere restituirea sumelor plătite, de la moștenitorii înzestrătorului.—Când pot face această cerere.—Primirea moștenirii.—Stingerea dreptului de moștenire.—(Art. 1022 și 1951 din Codul Calimach).

Donațiuni.—Donațiuni între soți.—Codul Calimach.—Dacă asemenea donațiuni erau permise.—Dacă donațiile permise erau irevocabile.—Dacă darurile nepermise erau radicalmente nule.—Revocare.—Ce se restituie.—Dacă moștenitorii donatorului puteau cere anularea donațiunii nepermisă sau revocarea ei.—Dacă puteau continua cererea de revocare făcută de donator.—Presumpția muciană.—Cine o poate invoca.—Confirmarea donațiunii.—Donațiune între soți făcută sub Codul Calimach.—Moartea donatorului sub actualul Cod civil.—(Art. 1272, 1687—1693, 1695 și 1697 din Codul Calimach).

Compensație.—Apel.—Dacă compensația se poate pune în apel.—Condiții.—(Art. 327 Pr. civilă).

1. Când într'o foaie de zestre, făcută sub imperiul Codului Calimach, înzestrătorul declară că dă moșia zestrală în deplină stăpânire și dispoziție a soțului, prin aceasta se recunoaște implicitamente acestuia dreptul la tot usufructul, la toate veniturile acelei moșii, iar soției nu-i rămâne, în timpul căsătoriei, de cât nuda proprietate.

De asemenea, dacă prin aceiași foaie de zestre, înzestrătorul interzice vânzarea moșiei zestrale, nu poate rămâne nici o îndoială că înzestrătorul a înțeles ca datoriile existente și asigurate în acea moșie să se plătească din veniturile moșiei, și veniturile aparținând soțului, sarcina plăților datorităilor nu poate incumba de cât acestuia.

De aci rezultă că moștenitorul soțului nu poate cere ca proprietara moșiei zestrale să-i restituie ceea ce soțul usufructuar a plătit pentru acele datorii, bine înțeles datoriile existente la întocmirea foiei zestrale și asigurate în moșia zestrală; căci soțul usufructuar plătiind acele datorii și-a îndeplinit sarcina impusă lui, ca usufructuar, de către înzestrător.

Dacă însă datoriile plătite de soțul usufructuar sunt altele de cât cele impuse prin foia dotală, atunci aceste plăți sunt făcute pentru înzestrător fără ca să fi existat pentru aceasta vre-o obligațiune din partea soțului înzestrat, și în acest cas, moștenitorii acestuia ar fi în drept să ceară restituirea sumelor plătite de la moștenitorii înzestrătorului ca unui ce au profitat de aceste plăți.

Pentru ca o asemenea cerere însă să se poată face, trebuie mai întâi să se dovedească că moștenitorii înzestrătorului au primit succesiunea, dreptul lor de moștenire nefiind stins; căci conform art. 1022 din Codul Calimach, nimeni nu este silit a primi o moștenire fără voia sa, și dupe art. 1951 din acelaș Cod, dreptul de moștenire se stingea prin trecere de patru-zeci de ani de la moartea lui de cujus, încetat din viață sub imperiul aceluși Cod.

2. Lucrurile pe cari le-ar avea soția și nu poate dovedi de unde le are, se socotesc ca fiind ale bărbatului, conform presumpției prevăzută de art. 1695 din Codul Calimach, și efectul acestei presumpțiuni este de a se considera aceste lucruri ca dăruite de bărbat, și deci urmează a se aplica în privința lor regulile relative la donațiunile dintre soți, — și, dupe articolul 1687 din acelaș Cod, darurile dintre soți fiind oprite afară de unele excepțiuni prevăzute în art. 1688—1693, urmează neapărat că darurile la

cară se referă art. 1695 nu pot fi de cât din categoria darurilor oprite; căci darurile, pentru ca să fie permise, conform art. 1688 și următorii, trebuie să fie anume specificate și arătate ocașiunea cu care au fost făcute, ceea ce nu e cu puțință în ipoteza art. 1695.

3. Donațiunile permise între soți erau irevocabile, atât după dreptul roman cât și după Codul Calimach.

4. Donațiunile oprite între soți, nu erau radicalmente nule, nici în dreptul roman nici sub Codul Calimach, de oare ce produceau în unele cazuri efecte.

Ast-fel, în cas de revocare a donațiunilor prohibite nu se restituie de cât lucrurile pe care donatarul nu le-a înstrăinat, și donatorul nu are acțiune în revendicare contra celor de al treilea deținători, și nici dreptul de a cere de la donatar restituirea valoarei lucrurilor de cât atât cât se află în mâinele sale.

5. Din principiul că sub Codul Calimach, ca și în dreptul roman, donațiunile oprite între soți nu erau radicalmente nule, urmează că legea nu recunoaște moștenitorilor soțului donator dreptul d'a cere anularea acestor donațiuni, nici dreptul d'a începe ei acțiunea în revocarea lor, și legea n'a înțeles să acorde moștenitorilor de cât dreptul d'a continua acțiunea de revocare pornită de autorul lor, întru cât dreptul de a invoca presumpția muciană era la romani un drept eminamente personal bărbatului suveran apreciator al oportunității invocării acestei presumpțiuni.

6. Confirmarea unei donațiuni între soți, făcută sub Codul Calimach, când soțul donator a încetat din viață sub actualul Cod civil, nu trebuie făcută dupe formele prescise de acest cod, căci dacă aceste forme s'ar impune când ar fi vorba de revocare, nu se cere și nici nu se poate cere vre-o formă atunci când confirmarea are loc prin tăcere.

7. Compensația se poate opune și în apel când sumele sunt certe și lichide.

Curtea deliberând,

Având în vedere apelul interjectat de d-na Aristița Nicolau contra sentinței trib. de Dorohoi No. 182 din 10 Iunie 1899 prin care i se respinge ca nesusținută acțiunea intentată de către procuratorul ei d-I N. Gh. Nanu contra d-nei Elena Docan pentru revendicarea moșiei Mateeni și pentru bani;

Având în vedere că, prin reclamația sa, d-na Nicolau arată că în virtutea sent. trib. de Roman No. 10 din 11 Ianuarie 1890, rămasă definitivă și investită cu formula executorie, având a primi de la d-na Eugenia Sturza, fiica d-nei Elena Docan, suma de 17150 lei cu procente de 12% de la 23 Aprilie 1887 până la numerătoare și conf. art. 974 din C. civ., exercitând acțiunile debitoare sale intentează acțiune contra d-nei Elena Docan și cere a se declara față de d-sa că moșia Mateeni din comuna Dimăcheni, jud. Dorohoi, se posedă de d-sa în virtutea unui act de liberalitate ilegal făcut de defunctul său soț Ion Docan în detrimentul drepturilor legale a succesoarei rezervatare d-nei Eugenia Sturza, asemenea a se mai cere a se stabili că d-na Elena Docan datorește personal suma de 40000 lei d-nei Eugenia Sturza ca unică moștenitoare a defunctului său părinte Ion Docan, care ar fi plătit din propria sa avere diferite sarcini ce grevau moșia dotală Dimăcheni

a d-nei Elena Docan, precum și alte sume de bani prevăzute prin însuși contractul dotal al d-nei Elena Docan, a se anula titlurile de proprietate cu care d-na Docan deține moșia Mateeni și a se condamna a depune la casa de depuneri suma de 40000 lei în contul și achitul sumelor pe care d-na Aristița Nicolau are a lua de la d-na Eugenia Sturza;

Având în vedere că apelanta desvoltându-și și mijloacele sale susține;

În ce privește plata datoriilor: că Profira Dimachi, la 1852, a înzestrat pe ficele sale Elena Docan cu moșia Dimăcheni și pe Henrieta Bogdan cu moșia Corlăteni, că având grele datorii a însărcinat, prin actul dotal, pe ficele sale să le plătească, că Ioan Docan a plătit creditorii în sumă de 5418 galbeni și Henrieta Bogdan 4000 galbeni sume ce conform foaiei de zestre ar fi trebuit să plătească Elena Docan;

Având în vedere că prin foaia de zestre din 26 Ianuarie 1852 defuncta Profira Dimachi dă moșia Dimăcheni în deplină stăpânire sub dispoziția ginerului său Ion Docan și tot prin acest act pune sarcina ficei sale Elena Docan să plătească surorii sale Henrieta Bogdan suma de 4000 galbeni ca echivalentul așezărilor de pe moșia Dimăcheni;

Având în vedere că prin această foaie de zestre spunându-se că se dă moșia Dimăcheni în deplină stăpânire și dispoziție defunctului Ion Docan, și se recunoaște implicitamente dreptul la tot usufructul, la toate veniturile acelei moșii, iar Elenei Docan nu-i rămâne, în timpul duratei căsătoriei, de cât nuda proprietate și tot prin această foaie dotală fiind interzis de a se vinde moșia nu poate să rămâne nici o îndoială că înzestrătoarea a înțeles că datoriile să nu se plătească de cât veniturile moșiei și veniturile aparținând ginerului său Ion Docan sarcina plăților acestei datorii nu putea să incumbe de cât acestuia;

Având în vedere că interpretarea în acest sens a foaiei dotale se impune față cu Codicilul defunctei Profira Dimachi din 18 Iunie 1856 prin care spune categoric că prin actul de zestre a impus sarcina lui I. Docan de a-i plăti datoriile sale și 4000 galbeni d-nei Henrieta Bogdan;

Având în vedere că datoriile despre care vorbește Profira Dimachi în foaia de zestre sunt numai acele asigurate în moșiile pe care le dă ficelor sale Elena Docan și Henrieta Bogdan;

Considerând că dacă datoriile ce se pretinde că au fost plătite de Docan sunt din cele ce apăsau ca o sarcină reală asupra moșiei, el și-a îndeplinit sarcina impusă lui de înzestrătoare, ca usufructuar, prin actul de dotă, și prin urmare, moștenitoarea lui Docan nu este în drept de a repeti de la d-na Elena Docan ceea ce s'a plătit de autorul ei, dacă însă acele datorii ar fi altele de cât acele impuse prin foaia dotală atunci plățile sunt făcute pentru defuncta Profira Dimachi fără ca să fi existat pentru aceasta vre-o obligațiune din partea lui Docan și prin urmare și succesorii acestuia ar fi în drept de a le repeti de la erediții defunctei Profira Dimachi care a profitat de acele plăți;

Având în vedere însă că pentru ca o asemenea cerere să se poată face contra d-nei Elena Docan ca

succesoară a mamei sale, trebuie mai întâi a se dovedi că ea a primit succesiunea, căci conf. art. 1022 Codul Calimach, nimeni nu este silit a primi moștenirea fără voia sa și apoi conf. § 1951 din acelaș Cod dreptul de moștenire este stâns fiind trecuți peste patru zeci de ani de la moartea Profirei Dimachi care s'a săvârșit din viață sub regimul Codului Calimach.

In ce privește moșia Mateeni :

Având în vedere că apelanta susține că această moșie cu toată declarațiunea lui Filipescu la 1862 că se cumpărase de către d-na Docan cu banii săi, totuși de oare-ce d-na Docan nu avea altă avere de cât zestrea sa Dimăcheni și nedovedind de unde ar fi avut banii dați pentru cumpărarea acestei moșii se socotește conf. prezumției din art. 1695 din Codul Calimach că-s din averea bărbatului și se cuvin lui și moștenitorilor săi ; că, prin urmare, moșia Mateeni trebuie declarată ca avere a defunctului Ion Docan și se cuvine d-nei Eugenia Sturza fiică și unica moștenitoare a sa ;

Având în vedere că prin actul întărit definitiv de Divanul de întărituri No. 97 din 31 Martie 1862 d-na Docan a cumpărat moșia Mateeni de la Dumitru Filipescu numărându-i-se atunci 2000 galbeni, iar restul prețului s'a plătit rînduri, rînduri mai în urmă ;

Având în vedere prezumțiunea prevăzută în § 1695 din Codul Calimach după care lucrurile ce ar avea femeia și pe care nu le va dovedi de unde le are se consideră ca de la bărbat ;

Având în vedere că efectul acestei prezumțiuni este de a se considera lucrurile ce s'ar afla în posesiunea femeii ca dăruite de bărbat și urmează a se aplica în privința lor regulile relative la donațiunile dintre soți ;

Având în vedere că prin § 1687 darurile dintre soți sunt oprite afară de unele excepțiuni prevăzute în § § 1687—1693 ;

Având în vedere că darurile la care se referă § 1695 că nu pot să fie de cât din categoria darurilor oprite, căci darurile pentru ca să fie permise conf. § 1688 și următorii trebuie să fie anume specificate și arătate ocasiunea cu care au fost date, ceia ce nu e cu putință în ipoteza § 1695 ;

Având în vedere că se susține că darurile oprite nu ar produce nici un efect, considerându-se ca nulă, iar că darurile permise și prevăzute prin art. 1688—1691, ar fi valabile numai întru atât cât nu ar fi fost revocate de soț în viață ;

Având în vedere că pentru a se da adevărata interpretare dispozițiilor din Cod. Calimach trebuie să ne raportăm, după cum însuși legiuitorul Calimach zice prin hrisovul de promulgare a Codului, la Basilicale și apoi de câte ori acesta nu ar fi de ajuns la legislațiunea lui Justinian ;

Având în vedere că, în Digeste, găsim o sumă de texte din care rezultă că donațiunile de la art. 1687 nu sunt absolut nule căci suma ad interdicta în Fr. 7 § 2 D. 24. 1 că femeia poate opune donațiunea ca compensațiune : în Fr. 5 § 18 D. 24 se spune că : In donationibus autem jure civile impeditis . . . Lactenus revocatur, etc. ;

Pe de altă parte, legiuitorul Calimach recunoaște prin § 1696 că în cas de revocare a donațiunilor prohibite

nu se restituie de cât lucrurile pe care donatarul nu le-a înstrăinat fără a se da donatorului acțiune în revandicare contra celor de al treilea deținător și nici dreptul de a cere de la donatar restituirea valorii lucrurilor de cât atât cât se mai află în mâinele sale de unde rezultă că donațiunile oprite atât în dreptul Roman cât și în Codul Calimach nu sunt radicalmente nule de oare-ce produc în unele cazuri efecte ;

Considerând că prin excepțiunea de la principiul de la § 1272 C. Calimach, după care donațiunile sunt irevocabile § 1697 recunoaște donatorului dreptul de a revoca donațiunile în timpul vieții sale ;

Considerând că această dispozițiune se referă la donațiunile prohibite, căci donațiunile permise între soți erau irevocabile atât în vechiul drept Roman, cât și în urmă Senatus consult, a lui Caracala, care nu a inovat de cât în privința donațiunilor prohibite declarându-le valabile în caz de nerevocare înainte de moarte și este inadmisil ca legiuitorul Calimach, care însuși declară precum s'a spus mai sus că a avut de normă în alcătuirea Codului civil Basilicalele, să se fi întors la legislațiunea anterioară lui Caracala nesocotind progresele făcute de dreptul Roman în special sub Justinian ;

Considerând că față cu această sorginte indiscutabilă a Codului Calimach adausul din art. 1695 relativ la moștenitori nu poate fi interpretat de cât în acest sens, că legea n'a înțeles a acorda moștenitorilor de cât dreptul de a continua acțiunea de revocare pornită de autorul lor, întru cât dreptul de a invoca presumpțiua muciană era la Romanii un drept eminent personal bărbatului suveran apreciator al oportunității invocării acestei presumpții ;

Considerând că întru cât Ion Docan în timpul vieții sale departe de a revoca liberalitatea făcută soției sale pentru cumpărarea moșiei Mateeni sau măcar de a manifesta asemenea intenție din contră a considerat tot-d'a-una pe soția sa ca deplină proprietară a zisei moșii nementionând-o în testament ca făcând parte din patrimoniul său întru atâta liberalitatea a rămas puternică și moștenitorii săi nu au absolut nici un drept în specie de a porni o acțiune în anulare neîncepută de autorul lor ;

Considerând că nu e întemeiată susținerea apelantei că I. Docan încetând din viață sub legea actuală confirmarea donațiunii ar trebui să fi fost făcută cu formele prescrise de Codul civil, căci dacă această formă s'ar impune când ar fi vorba de revocare nu se cere nici se poate cere vre-o formă atunci când confirmarea are loc prin tăcere ;

Considerând că chiar în ipoteza sa, când s'ar admite teoria, că donațiunile oprite între soți sunt nule, că art. 1697 se referă la donațiunile permise și că moștenitorii ar avea dreptul de a cere anularea donațiunilor prohibite totuși în asemenea cas conf. art. 1695 d-na Docan n'ar fi ținută să restituie de cât banii ce au servit la cumpărarea moșiei Mateeni și care se pretinde de reclamante că i-a fost dați de soțul său întru cât dânsa dovedește de la cine a cumpărat zisa moșie rămânând nedovedită numai proveniența banilor cu care a cumpărat ;

Având în vedere că prețul moșiei a fost de 8200 galbeni ;

Având în vedere că Ion Docan dispunând prin testamentul său de jumătate din averea sa în favoarea soției sale conf. art. 841 C. civ., Elena Docan nu deține ca donatară a prețului ce a servit la cumpărarea moșiei Mateeni de cât jumătate din suma 8200 galbeni, cealaltă jumătate aparținându-i ca legatară și prin urmare nu ar fi ținută să restituie de cât 4000 galbeni ;

Având în vedere că Elena Docan opune în conta acestei cereri de restituire compensare rezultând din diferite sume de bani cuvenite ei și primite de de soțul său și anume :

a) 43442 lei valoarea bonurilor rurale de lei vechi 117295 pentru împroprietărirea clăcașilor pe moșia Dimăcheni emise pe numele lui I. Docan precum se constată din certificatul Ministerului de finanțe No. 20006 din 1900 ;

b) 21000 lei datorii de I. Docan lui I. C. Daniel și plății de Elena Docan precum se constată din chitanța lui Daniel din 21 Iunie 1899 ;

c) 3000 lei datorii de I. Docan Băncei Agricole și plății de Elena Docan precum se constată din certificatul numitei Bănci sucursala Dorohoi No. 213/900 ;

d) 24320 lei despăgubiri încasate de I. Docan de la Direcția căilor ferate pentru exproprierea unei porțiuni de pământ de pe moșiile Dimăcheni și Mateeni precum se constată din certificatul Direcțiunei No. 63343/900 ;

Având în vedere că aceste sume sunt bine justificate și au dată anterioară intentării acțiunei d-nei Aristița Nicolau ;

Având în vedere că înlăturând cele lalte sume invocate în compensație de către Elena Docan adică banii avansați ficei sale Eugenia Sturza și constatate prin diferite chitanțe ale acestei din urmă pe care apelanta le atacă în simulație totalul sumelor prevăzute mai sus se urcă la 118762 lei adică la o sumă mult mai mare de cât suma de 4100 galbeni și chiar de cât 8200 galbeni întregul preț al Mateenilor ;

Considerând că aceste sume fiind certe și lichide se pot opune în compensație chiar în apel conf. art. 327 Pr. civ. ;

Că prin urmare operându-se aceste compensații Elena Docan numai deține nici o sumă de bani ce s'ar cuveni ficei sale Elena Sturza și pe care ar putea-o urmări creditoarea sa apelantă Aristița Nicolau.

Pentru aceste motive, Curtea, în majoritate, respinge apelul d-nei Aristița Nicolau și confirmă sentința tribunalului Dorohoi No. 182 din 10 Iunie 1899 ;

(ss) I. Th. Burada, M. Șuțu, D. Porfiriu, T. Crivăț.

Grefier (s) I. Mancaș.

Osebilă opinie

Având în vedere cererea d-nei Aristița N. Nicolau făcută tribunalului Dorohoi prin petiția înreg. la No. 11911 din 26 August 1898, prin care arătând că cu sentința trib. Roman No. 10 din 1890 investită cu formul esecutorie No. 83 din 1890 având să primească de la d-na Eugenia Sturza suma de lei 17150 cu procente de 12 la sută anual de la 23 Aprilie 1887 până la achitare, tinde a dovedi că debitoarea sa d-na Eugenia Sturza

are dreptul, în calitate de fiică și moștenitoare a părintelui său Ion Docan, a reclama de la d-na Elena Docan proprietatea Mateeni din județul Dorohoi și 32800 galbeni sau cel puțin 9418 galbeni cu dobânda lor, bani plătiți de Ioan Docan pentru Elena Docan, și în consecință a fi obligată d-na Elena Docan a delăsa proprietatea Mateeni, precum și a consemna la casa de depuneri patru sute mii lei la dispoziția d-nei Eugenia Sturza și a creditorilor săi, sau subsidiar să fie obligată d-na Elena Docan să-i plătească pentru d-na Eugenia Sturza suma de bani menționată mai sus de lei 17150 cu procentele lor ;

Având în vedere că reclamanta și întemeiază acțiunea sa pe principiul stabilit de art. 974 din Codu civil, care dă drept creditorilor de a exercita acțiunile debitorilor lor ;

Având în vedere că în ce privește proprietatea Mateeni, reclamanta susține că această proprietate fiind dobândită de d-na Elena Docan, în timpul legiuitei sale conviețuirii cu soțul său Ion Docan, și sub domnia legiuirei Calimach, potrivit art. 1695 din această legiuire, zisa proprietate se cuvine lui Ion Docan și moștenitorilor lui, de oare-ce Elena Docan nu poate dovedi de unde o are și în tot cazul nu poate dovedi că a cumpărat-o cu banii săi, fiind că afară de moșia sa dotală Dimăcheni nu mai avea nici o altă avere ; iar defendoarea Elena Docan prezintă originalul act de cumpărătoare legalizat de Divanul Întăriturilor din Iași, s II la No. 146 din 10 Septembrie 1858 și de Curtea de Întărituri din Iași, s. II la No. 97 din 31 Martie 1862, prin cari se constată că zisa proprietate s'a cumpărat de la Ion Varlam și frații săi de spătarul Dimitrie Filipescu pentru Elena Docan născută Dimachi, pe prețul de 8200 galbeni, care a și răspuns toți banii chiar atunci la 1862, și întemeindu-se pe acest act susține că dovedește de unde are proprietatea și dar nu e loc la aplicarea art. 1695 din Codul Calimach ; iar subsidiar dacă i s'ar cere să dovedească de unde a avut banii cumpărătorei, alegă că și i-a procurat din venitul moșiei, și chiar în cazul când s'ar admite că i-au fost dăruși de soțul său Ion Docan, n'ar mai putea fi vorba de cât de restituirea banilor, însă, la aceasta se opune în temeiul art. 1697 din Codul Calimach, care dispune că darul dintre soți rămâne puternic, dacă dăruitorul bărbat sau dăruitoarea femeie nu l'a oborât cu dovadă în viața sa ;

Având în vedere că întru cât art. 1695 din C. Calimach zice că «dacă femeia având lucruri, nu va putea dovedi de unde le are, se socotese, după juridica presumpție, că le are din averea bărbatului, și se cuvin lui și moștenitorilor lui» și întru cât Elena Docan, cu actul prezentat, dovedește că proprietatea Mateeni a dobândit-o prin cumpărătura de la frații Varlam, această proprietate îi aparține de oare-ce dovedește de unde o are, și toată chestia ce rămâne de a se ști este dacă trebuie să restituie prețul cumpărării sau nu ;

Având în vedere că Elena Docan nu dovedește cu nimic de unde a avut să numere acest preț de 8200 galbeni, răspunși odată integral în momentul cumpărării, iar nu din venitul moșiei cumpărată, cum alegă, și prin urmare, potrivit juridicei presumpții din art.

1695 C. Calimach, acești bani nu pot fi socotiți de cât ca dăruiri de soțul său Ion Docan;

Având în vedere însă, că deși luat acest lucru ca constant, Elena Docan nu poate fi obligată să restituie integral acești bani, pentru că de și, după art. 1687 din C. Calimach, darurile între soți sunt oprite; după art. 1697 din același Cod, însă, ele devin puternice, dacă soțul dăruitor nu le-a oborât, cu dovadă, în viața sa, oborâre ce în speță nu se dovedește și nici nu se pretinde că a avut loc;

Acest principiu reese din următoarele considerațiuni:

- 1) Că toate dispozițiile din Codul Calimach, relative la materia ce ne preocupă, sunt traduse aproape exact din Basilicale și din Digestele lui Justinian. Or, este cert că după aceste legislațiuni, donațiunile dintre soți de și erau oprite, nu erau însă nule, ci numai anulabile, adică revocabile, și revocabile numai de către soțul dăruitor, nu și de moștenitoriul lui; și dacă nu se revocau de soțul dăruitor în timpul vieții lui, ele rămăneau valide de la început;
- 2) Că Calimach a adoptat aceste principii de drept, mai reese și din combinațiunea art. 1687—1697 din Codul său, relative la această materie. În adevăr, după ce în art. 1687 pune principiul că darurile sunt oprite între soți, și după ce prin art. 1690—1691 spune că darurile pentru pricină cuvioasă și de răsplătire, cele pentru cumpărarea unei boerii, cele pentru anul nou, sau la facere de copii, acestea au tărie; apoi prin art. 1696 adaugă că «lucrurile din opritele daruri, sau prețul lor, dacă au fost înstreinate, dator este soțul primitor să le întoarcă, când s'a început judecată pentru această» și în fine prin art. 1697 dispune că darul rămâne puternic, dacă soțul dăruitor nu l'a oborât, cu dovadă, în viața sa. Din aceste texte art. 1696 aruncă o lumină desăvârșită asupra materiei. El vorbește expres despre lucrurile din opritele daruri, și dispune că soțul primitor dator este să le întoarcă, dacă i se cer prin judecată, sau prețul lor, dacă le-a înstreinat. Aceasta implică două idei: 1) că darul rămâne bun, dacă nu se cere înapoi prin judecată, adică dacă nu se revocă; 2) că darul a avut ființă până la cerere înapoi, fiindcă în cas de înstreinarea lucrului nu se mai restituie de cât prețul lui.

Din aceste idei și din faptul că art. 1697 succede imediat art. 1696 rezultă că legiuitorul în art. 1697 nu a avut altă intenție de cât să și continue și să și completeze principiile din art. 1696, și prin urmare prin art. 1697 nu a înțeles să vorbească de cât tot despre darurile oprite, pe cari le-a considerat, înlocuind ca Basilicalele și ca Codul Justinianeu, nu ca nule, ci numai ca anulabile, ca rescindabile, ca revocabile, și a voit să le valideze, să le imputernicească prin faptul neoborârii lor adică al nerevocării lor de către soțul dăruitor în timpul vieții sale;

Având în vedere că ast-fel din acest punct de vedere. Elena Docan nu poate fi obligată să restituie moștenitoareii soțului său Ion Docan nici proprietatea Mateeni nici prețul cumpărării ei;

Considerând însă că reclamanta cere ca darul prețului acestei moșii de 8200 galbeni făcut de Ion Docan soției sale Elena Docan să se reducă la jumătate, de

oare-ce a atins rezerva legală a d-nei Eugenia Sturza unica fică a lui Ion Docan;

Considerând că acest cap de cerere este întemeiat, fiindcă se bazează pe art. 841 din Codul civil actual, sub regimul căruia a încetat din viață Ion Docan;

Considerând că de și Elena Docan cere să i se dea jumătate din această avere în baza testamentului olograf al lui Ion Docan trecut în registrul greșii tribunalului Drohoiului la No. 3/97; această cerere însă este neîntemeiată, de oare-ce prin zisul testament, Ion Docan nu lasă soției sale de cât jumătate din moșia Dimăcheni și din produsele și vitele aflate pe acea moșie;

Considerând că ast-fel defendoarea, Elena Docan, urmează să fie obligată a restitui jumătate din 8200 galbeni, prețul moșiei Mateeni;

În ce privește al 2-lea cap de cerere a reclamantei de a fi obligată defendoarea Elena Docan să consemneze la Casa de depuneri pe seama Eugeniei Sturza și a creditorilor săi suma de 38000 galbeni sau minimum 9418 galbeni, cu dobânda lor, bani cari s'au plătit de Ion Docan pentru Elena Docan, sau subsidiar săi plătească suma de 17150 lei cu procentele lor, ce reclamanta are a și primi de la Eugenia Sturza;

Având în vedere că prin actul de înzestrare din 26 Ghenarie 1852, legalizat de jud. ținutului Drohoi, Vorniceasa Profira Dimachi constată că în urma căsătoriei ficelor sale Elena după Ion Docan și Hareta după Lascăr Bogdan, s'a hotărât din toată a sa bună-voință de le-a înzestrat pe Elena cu Moșia Dimăcheni și pe Hareta cu moșia Corlăteni, și după ce obligă pe Elena să numere Haretei 4000 galbeni pentru egalarea zestreilor, apoi zice: «Datoriile, împrumutări de bani, asigurate amândouă în aceste două moșii date ficelor mele, ele sunt îndatorate a le răspunde creditorilor atât capetele cât și dobânda»;

Având în vedere că reclamanta, în dovedirea cererii sale, a prezentat în copii legalizate, următoarele acte: ordinul departamentului dreptății către judecătoria Drohoi No. 4265 din 21 August 1852 și încheierea judecătoriei din 10 Octombrie; Referatul secției 5-a a departamentului dreptății din 30 Iunie 1856 și rezoluția ministerială pusă asupra-și; Referatul șefului secției I a judecătoriei Drohoi din 11 Decembrie 1857 și rezoluția No. 10 din 21 Decembrie 1857 a acelei judecătoriei; Referatul șefului mesei a 4-a a judecătoriei Drohoi din 10 Ianuarie 1858; Referatul judecătoriei Drohoi No. 904 din 10 Martie 1858 către Divanul de Întărituri;

Având în vedere că din aceste acte se dovedește că îndată după ce Profira Dimachi a dat zestre ficelor sale Elena Docan și Hareta Bogdan moșiile Dimăcheni și Corlăteni, creditorii săi au protestat atât la departamentul dreptății cât și la judecătoria ținutului Drohoi, cerând ca să nu se țină în seamă acele înzestrări și să se vândă moșiile pentru despăgubirea lor, și judecătoria Drohoi în urmarea ordinului departamentului, a decis să se publice prin foile sătești, în tot principatul că dacă Profira Dimachi nu va despăgubi pe toți creditorii săi, se va scoate în vânzare moșiile pentru despăgubirea creditorilor, fiindcă ac-

tul de înzestrare numai atunci ar avea trăinicie când D-ei ar plăti pe toți creditorii ce se vede că au împromutat-o înaintea înzestrării, și cari au privit nu numai la persoană, ci și la avere, și prin urmare nici pot perde ;

Că în urmă, judecătoria a și scos în vânzare moșia Corlăteni, dar nu a mai vândut-o, din cauză că Hareta Bogdan a plătit 4 creditorii și anume : pe Ghișcovchi cu 300 galbeni, pe Profira Varlam născută Cănanău cu 190 galbeni, pe Slovoda cu 1000 galbeni și pe Mătăsaru cu 1114 galbeni, în total 2604 galbeni ;

Că Ion Docan a plătit pe toți ceilalți creditorii ai vornicesei Profira Dimachi, între cari erau cunoscuți : Binder cu 400 galbeni, Iconomu Teodor Băncescu cu 618 galbeni, St. Georges cu 800 galbeni, casa def. Eufrosina Rafael Popovici cu 600 galbeni, Dimitrie Cinciu cu 1500 galbeni, Ion Lochman în dreptul ficei sale soția d-rului Dimitrie Zisu cu 1500 galbeni, în total 5418 galbeni, și alții ale căror sume nu erau cunoscute de judecătorie ;

Că în fine Ion Docan a plătit și 4000 galbeni Haretei Bogdan, potrivit actului de zestre ;

Având în vedere că defendoarea Elena Docan, în privința acestor plăți, ridică două obiecțiuni : 1) că actele nu erau de la dânsa și deci nu i pot fi opozabile și al 2-lea că plățile acestor datorii ale Profiri Dimachi nu cădeau în sarcina sa, ci a lui Ion Docan, fiind că prin actul de zestre, d-sale nedându-i-se de cât nuda proprietate și mai stipulându-se că moșiile să nu se poată vinde către fețe străine ci numai de la o soră la cea-laltă, acele datorii trebuiau plătite din veniturile moșilor și prin urmare de către ginerii cari dispunea de venituri ;

Considerând că în ce privește prima obiecțiune, ea este cu totul neîntemeiată, de oare-ce Ion Docan când a plătit datoriile nu putea lua dovezi de cât de la creditorii, și fiind-că a făcut acele plăți sub presiunea judecătoriei ținutului Dorohoi, actele publice ale acestei judecătorii care constată efectuarea plăților, fac deplină dovadă contra tuturor ;

Considerând că și a doua obiecțiune este neîntemeiată, pentru motivele că din faptul că d-sale nu i s'a dat de cât nuda proprietate, și s'a mai stipulat că fondul proprietății să nu l poată înstrăina de cât către sora sa, nu se poate deduce că datoriile înzestrătoarei trebuiau plătite numai din venitul proprietății. Această argumentare care tinde să dovedească imposibilitatea în care se găsește înzestrata Elena Docan de a plăti cu din fondul averii dotale datoriile înzestrătoarei, nu dovedește de cât absurditatea stipulațiunii că înzestrătoarele să nu poată înstreina averile dotale de cât una la cea-laltă, fiind-că nici una, nici alta nu avea cu ce cumpăra ; ea însă nu poate avea valoare ca să nimicească toate faptele împlinite și anume că departamentul dreptății și judecătoria ținutului Dorohoi au constrâns pe Ion Docan să plătească toate datoriile înzestrătoarei Profira Dimachi, căci alt-fel îi anula actul de zestre, și nu poate avea valoare ca să steargă din actul de zestre obligațiunea expresă a Elenei Docan de a plăti jumătate din datoriile înzestrătoarei, și nici ca să răstoarne toate principiile de

drept în materie și anume că soțul dotal este stăpân absolut pe rodurile și veniturile averii dotale, și dacă a făcut cheltueli pentru păstrarea lucrurilor de zestre, cum este în speță, are drept să ceară restituirea acestor cheltueli, și nu numai a acestora, ci și a celor făcute pentru îmbunătățirea zestrei, sau pentru sporirea veniturilor ei, după cum se exprimă în termenii clari art. 1638 din Codul Calimach ;

Considerând că ast-fel Elena Docan se găsește debitoare către Aristița N. Nicolau care înfățișează drepturile Eugeniei Sturza, cu următoarele sume : 4100 galbeni jumătate din prețul moșiei Mateeni, 5418 galbeni plătiți de Ion Docan creditorilor Profirei Dimachi și 4000 galbeni plătiți Haretei Bogdan, adică în total 13518 galbeni, sau 158836 lei ;

Având vedere și cererea Elenei Docan de a i se admite în compensare pentru mai multe sume de bani ;

Având în vedere că cererea de compensare, fiind un mijloc de apărare, se poate face d'a dreptul înaintea instanței de apel, conf. art. 327 din Pr. civilă ;

Având în vedere că cele d'întîi trei sume, adică lei 43442 bani 54, lei 21000 și lei 30000 sunt bine justificate, lichide și cu dată certă anterioară intentării acțiunii reclamantei, și prin urmare ele se pot opune în compensațiune, conform art. 1145 C. civil ;

Având în vedere că cele-lalte două sume nu pot fi primite în compensație, pentru că din suma de 24320 lei nu se știe cât s'a dat ca preț al exproprierei pentru Dimăcheni și cât pentru Mateeni, de oare-ce mai sus am stabilit că jumătate din prețul moșiei Mateeni nu se cuvine Elenei Docan, și ast-fel suma nu e lichidă ; iar chitanțele pentru banii avansați Eugeniei Sturza nu poartă dată certă și cambiile sunt toate cu o dată posterioară intentării acțiunii reclamantei, și în definitiv toate se pot considera ca daruri de la mamă la fică, fiind că nici una din ele nu constată cauza care a dat naștere obligațiunii de a efectua plata ;

Având în vedere că deducând suma totală de lei 94442 ce Elena Docan poate opune în compensație, din suma totală de lei 158836 cât este debitoare către reclamanta Aristița N. Nicolau înfățișătoarea drepturilor Eugeniei Sturza, mai rămâne datoare o sumă de peste 64000 lei, sumă superioară celeia ce are să primească Aristița N. Nicolau, și ast-fel acțiunea reclamantei este justă și întemeiată ;

Pentru aceste motive, sunt de părere a se admite conclusionile subsidiare ale reclamantei, și în consecință, a se admite apelul făcut de Aristița N. Nicolau contra sentinței trib. Dorohoi No. 182 din 1899 și a fi obligată Elena Docan să i plătească lei 17150 cu procente de 12 la sută anual de la 23 Aprilie 1887 până la achitare, sumă ce Aristița Nicolau are a primi de la Eugenia Sturza în baza sentinței trib. Roman No. 10 din 1890, investită cu formula executorie No. 83 din 1890, plus trei sute lei cheltueli de judecată.

(s) I. Sinescu.

Observație.—Decisia Curței din Iași mai sus reprodușă, care interpretă mai multe texte din Codul Calimach, este foarte importantă. Ea merită de a fi adusă la cunoștința lumii juridice,

pentru că decisiile date asupra dreptului nostru anterior devin din ce în ce mai rare. Nu vom examina toate punctele decise de Curte, pentru că Curtea de casație va avea în curând a se pronunța asupra lor. Ne vom ocupa de o camdată numai despre presumpția muciană, rămânând ca, după judecarea recursului, să revenim asupra tuturor chestiunilor interesante judecate de Curtea de fond.

Presumpția muciană, ast-fel numită pentru că ea a fost inchipuită de *Quintus Mucius Scevola* (1), care 'și avea ființă în legile noastre anterioare (2), și care își are și astăzi ființă în unele legislațiuni străine, de exemplu în noul Cod german (art. 1362) (3), după care toate bunurile dobândite de femeie în timpul căsătoriei erau presupuse a fi dobândite cu banii bărbatului (*ex bonis mariti*), dacă ea nu dovedea origina lor

(1) Vezi L. 51, Dig. *De donationibus inter virum et uxorem*, 24, 1 și L. 6, Cod., eod., 5. 16. Cpr. Windscheid, *Lehrbuch des Pandektenrechts*, III. § 509, in fine, text și nota 36.

(2) «Dacă femeia având lucruri, dice art. 1695 din Codul Calimach, nu va putea dovedi de unde le are, se socotește, după iuridica presumpție, că le are din averea bărbatului, și se cuvin lui și moștenitorilor lui». Curtea interpretând acest text, decide că efectul acestei presumpțiuni este de a se considera aceste lucruri ca dăruite de bărbat, aplicând în privința lor regulile relative la donațiunile dintre soți. Aceiaș soluție a fost admisă de trib. Prahova în privința Codului Caragea (art. 45, partea III, capit. 16), care a decis că achizițiunile făcute de femeie cu banii bărbatului constituiesc o donațiune deghisată. *Dreptul* din 1898, No. 10.—S'a decis, cu drept cuvânt, că această presumpție exista sub toate regimii matrimoniale, și că ea putea fi invocată de toți creditorii personali ai bărbatului, fie anteriori, fie posteriori achizițiunei. Cas. rom., Secții-unite. Bulet. 1890, p. 7 urm.—Prin această dispoziție, zice Curtea din Galați, în afacerea celebră a Prințului Gr. M. Sturiza cu principesa Gorciakow (*Dreptul* din 1892, No. 45), legiuitorul Calimach, urmând tradițiunea vechei legiuiri romane, a decis că toată averea dobândită de femeie în timpul căsătoriei, a cărei proveniență nici nu se constată, nici n'a fost cunoscută soțului, se socotește ca fiind dobândită de la dănsul, și dar îi aparține lui; că această presumpție se explică în rațiune prin următoarele două considerațiuni: a) dorința legiuitorului de a înlătura bănuela unei proveniențe neonest; b) voința de a împedica donațiunile dintre soți; că nu importă dacă starea de decadență și corupțiune a moravurilor în care ajunsese Romanii, când *Quintus Mucius* a luat o atare măsură, a existat sau nu și la noi, când legiuitorul Calimach a înființat această presumpțiune; un lucru însă este cert: că prin această înțeleaptă măsură se susținea sus și fare prestigiul demnității bărbatului, și se punea o stavilă liberalităților deghisate ce bărbatul putea să facă soției sale în timpul căsătoriei, etc. Cpr. aceeași Curte, în altă afacere, *Dreptul* din 1889, No. 76.

(3) «Se presupune în favoarea creditorilor bărbatului, dice art. 1362 din acest Cod, că lucrurile mișcătoare ce se găsesc în posesiunea unuia din soți sau amândoror, aparțin bărbatului. Aceasta este mai cu samă adevărat în privința titlurilor la purtător și a efectelor la ordin investite cu un gir în alb.—Cât pentru lucrurile destinate exclusiv usului personal al femeii (*für die ausschliesslich zum persönlichen Gebrauche der Frau bestimmten Sachen*), precum hainele, juvaerele și instrumentele de muncă, ele sunt și față de creditorii presupuse a fi proprietatea femeii». Cpr. art. 544, partea II, tit. I, *Allgemeines Landrecht für die Preussischen Staaten*; art. 1656 Cod. Saxon din 1863, etc.

(unde habuerit), este inadmisibilă în legislația actuală, cu toată controversa ce există în această privință, pentru că nici o lege n'o consacra astăzi, și pentru că legiuirile anterioare sunt, în această privință, abrogate ca fiind contrare Codului actual (art. 1912 C. civ.) (4).

Asemenea presumpție nu mai poate deci fi admisă astăzi de cât pentru actele petrecute sub vechia legislație (5), și în materie comercială, unde art. 792 din Codul de comerț este formal în această privință (6), cu rezerva însă pentru femeia falitului de a dovedi contrariul.

D. Alexandresco

CURTEA DE APEL DIN CRAIOVA, Secția II

Audiența de la 6 Octombrie 1901

Președenția D-lui I. URDĂREANU, Consilier

Constantin C. Bălțeanu cu Vasile Ștefănescu

Decisiunea civilă No. 125/901

Daune.—Achisitor cu titlu particular.—Partagiū.—Moștenitor.—Efectele partagiului.—(Art. 998, 999 și 786 C. civil).

Eretele care cumpără, după facerea partagiului, cumpără de la comoștenitorul său, partea de moștenire căzută în lotul acestuia, este un achisitor cu titlu particular și în această calitate nu are acțiunile în daune pe care le-ar fi avut decujusul în contra terților cu care a contractat decujusul asupra acestei părți din moștenire. Și nici poate pretinde că o atare acțiune o poate intenta în calitate de moștenitor, pentru că, prin efectul partagiului, partea aceasta de moștenire căzând în lotul altui moștenitor, eredele cumpărător e considerat că nu a avut nici odată acțiunile și drepturile lui decujus asupra acestei părți.

(4) Vezi în acest sens, Aubry et Rau, V, § 531, p. 511, nota 3. Laurent, XXIII, 416, 487. Marcadé, VI, art. 1532, No. 2, p. 6. Pand. fr., *Mariage*, I, 7376. Répert. Sirey, *Dot*, 835 urm. și 2938 urm. Valabregue, *Revue pratique*, anul 1875, t. 42, p. 52 urm. Guillouard, *Contrat de mariage*, III, 4625 și IV, 2171. Thiry, III, 499. Arntz, III, 883. Odier, *Contrat de mariage*, II, 959, 960 (ed. din 1847). Gh. Negulescu, *Dreptul* din 1898, No. 10. Fuzier-Herman, III, art. 1530, No. 4. Planiol, III, 1425 și 1659. C. Agen. D. P. 83. 2. 41. Cas. fr. D. P. 97. 1. 407. *Pand. Périod.*, 98. 1. 321. C. București și Galați. *Dreptul* din 1896, No. 38 și 41.—*Contră*. Cas. rom. Bulet. 1879, p. 684. *Dreptul* din 1894, No. 83. Trib. Putna. *Dreptul* din 1896, No. 38 (sentință reformată de Curtea din Galați). C. Aix. Sirey, 72. 2. 175. D. P. 72. 2. 49. Duranton, XV, 264 urm. Benoit, *Tr. de la dot*, 1, 209 (ed. din 1846). Troplong, *Contrat de mariage*, III, 2246, 2247 și IV, 3017, etc.

(5) Cpr. C. Iași. *Dreptul* din 1891, No. 61. Trib. Prahova. *Dreptul* din 1898, No. 10. Cas. fr. D. P. 77. 1. 214. Sirey, 77. 1. 148. Répert. Sirey, *Dot*, 832.

(6) Cpr. C. București. *Dreptul* din 1898, No. 39. Vezi asupra art. 792 C. com. (782 C. ital., 559 C. com. fr.), Calamandrei, *Del fallimento* (Torino, 1883), I, p. 380 urm. Cuzzi, *Il Codice di commercio italiano commentato*, VIII, p. 338 urm. (Verona, 1883). Lyon-Caen et Renault, *Dr. comm.*, VIII, 893. Massé, *Dr. comm.*, II, 1336, etc.

Curtea,

Asupra apelurilor făcute în termen, atât de Const. C. Bălțeanu, cât și de Vasile Ștefănescu, contra sentinței trib. Mehedinți, secția I sub No. 190/901, apeluri declarate conexe;

Având în vedere susținerile părților și actele prezentate;

Având în vedere că acțiunea reclamantului Const. C. Bălțeanu, ast-fel cum e formulată la prima instanță are de obiect anularea actului de vânzare a pădurei după moșia Delanțu, intervenit între Vasile Ștefănescu și defunctul C. Bălțeanu, autorul reclamantului, pe motiv că a călcat condițiunile prevăzute în contract, tăind arbori peste limitele prevăzute în act, pentru care cere și daune;

Având în vedere că Vasile Ștefănescu, atât la prima instanță, cât și azi în apel, se opune la acțiunea reclamantului, invocând în primul rând ca motiv, că Const. C. Bălțeanu n'are calitatea a intenta presenta acțiune în daune;

Având în vedere că din actele prezentate se constată că C. Bălțeanu, încetând din viață, moștenitorii lui și-au împărțit averea prin actul de partagiū din 24 Octombrie 1896, autentificat de trib. Mehedinți la No. 1796/96, și prin care act, după ce se fixează anume, bunuri determinate, care se iaū de ficele decedatului prin art. 5 din acest act să stipulează, că toată cea-laltă avere mobilă și imobilă rămasă pe urma numitului defunct, să ia de către cei doi frați: G. C. Bălțeanu și Const. C. Bălțeanu; între aceste bunuri este moșia Delanțu; mai târziu la 2 Aprilie 1897 printr'un al doilea act de partagiū, autentificat de trib. Mehedinți la No. 657/97, cei doi frați se împart între dēnsii luând în stăpânire G. C. Bălțeanu moșia Delanțu din hotarul Cerna-Vârfu, plaiul Cloșani, cu clădiri, sădiri și cu pădurea de fag rămasă nevândută lui Vasile Ștefănescu, iar după câte-va luni, adică la 17 Noembrie 1897, G. C. Bălțeanu, prin actul de vânzare autentificat de trib. Mehedinți la No. 1129/97 vinde fratelui său Const. C. Bălțeanu, moșia Delanțu cu prețul de 45000 lei;

Având în vedere că cestiunea dedusă în judecata acesteia Curți este a se ști dacă aqisitorul cu titlu particular are sau nu calitatea de a intenta acțiunea în daune, care ar fi aparținut vēnzătorului;

Având în vedere că d-nii avocați ai lui C. C. Bălțeanu au susținut că clientul lor a intentat această acțiune și în calitate de moștenitor, iar nu numai de cumpărător;

Având în vedere actul de partagiū cu data de 2 Aprilie 1897, autentificat de trib. Mehedinți la No. 657/97, intervenit între frații G. C. Bălțeanu și Const. C. Bălțeanu și prin care se prevede că G. C. Bălțeanu a luat singur în stăpânire moșia Delanțu cu clădiri, sădiri și cu pădurea de fag rămasă nevândută lui Vasile Ștefănescu;

Având în vedere că prin efectul partagiului, această moșie Delanțu, căzând în partea lui Gheorghe C. Bălțeanu, și, întru cât prin art. 2 din actul de partagiū se stipulează că el intră singur în toate drepturile de-

functului lor păcinte, în ce privește această proprietate, apoi în atare caz apelantul C. C. Bălțeanu, reclamant la prima instanță, n'are calitatea de succesori cu titlu universal pentru a intenta această acțiune în daune, și aceasta cu atât mai mult, cu cât prin efectul partagiului toate drepturile și acțiunile care ar fi aparținut lui decujus, aparțin numai succesorului G. C. Bălțeanu, partagiul fiind declarativ iar nu translativ de proprietate potrivit art. 786 Cod civil;

Având în vedere că apelantul Const. C. Bălțeanu ca aqisitor cu titlu particular al moșiei Delanțu de la fratele său G. C. Bălțeanu, nu poate avea calitatea de a intenta această acțiune în daune;

Având în vedere că toate pretinsele tăeri de arbori peste limitele prevăzute în contract, s'au făcut după cum susține apelantul C. C. Bălțeanu, încă de la începutul contractului cu data de 9 Noembrie 1891, intervenit între decedatul său părinte și Vasile Ștefănescu, și, înainte de a deveni dēnsul aqisitor cu titlu particular al moșiei Delanțu în virtutea actului de vânzare cu data 17 Noembrie 1897 și autentificat de tribunalul Mehedinți la No. 1129/97;

Având în vedere că dacă apelantul Const. C. Bălțeanu ca succesori cu titlu particular intră în toate drepturile reale și acțiunile inerente imobilului vândut, și, pe care le avea și vēnzătorul, nu poate avea însă calitatea de a intenta acțiunea în daune pentru faptul tăerii arborilor, fapt cu totul anterior vēnzării, întru cât din examinarea făcută de Curte actului cu data 17 Noembrie 1897 sus menționat, constată că nu i-a transmis prin nici o clausă specială și expresă acest drept, care nu este de fel inerent și identificat cu imobilul vândut; din contră prin art. 2 al actului de partagiū cu data de 2 Aprilie 1897, vēnzătorul G. C. Bălțeanu prevede că el singur intră în toate drepturile părintelui său în ce privește imobilul arendat lui Vasile Ștefănescu, și prin actul de vânzare din 17 Noembrie 1897, spune că'i vinde fratelui său trupul de moșie Delanțu în toată întinderea sa situată în hotarul comunei Cerna-Vârfu, plaiul Cloșani, fără însă să'i cedeze expres și dreptul de daune ce l-ar fi avut autorul său;

Că dar motivul invocat de d. S. Rosenthal avocatul apelantului V. Ștefănescu, găsindu-se fondat, urmează a se admite, a se reforma sentința tribunalului și a se respinge acțiunea lui C. C. Bălțeanu ca neavând calitatea a o face și în consecință a se respinge apelul făcut de C. C. Bălțeanu contra aceleiași sentințe. Că C. C. Bălțeanu perzēnd cu ocaziunea judecării acestui apel, caută să suporte cheltuelile de judecată, pe cari Curtea apreciind, le fixează la 50 lei.

Pentru aceste motive, redactate de d. consilier Ath. Herescu, Curtea, admite apelul făcut de Basile Ștefănescu și respinge acțiunea făcută de C. C. Bălțeanu, etc.

(ss) G. D. Bildirescu, I. Urdăreanu, Ath. Herescu.

Grefier (s) G. Dobriceanu.

D-I Dimitrie Alexandresco, directorul ziarului nostru, se grăbește a mulțumi numeroșilor amici și cunoscuți cari l'au felicitat cu ocazia onomasticeii sale zi.